

Dagplejen er meget mere end et gennemsnitstal!

Høringssvar fra MED-udvalget i Dagplejen

Vedrørende forslag 007 – Tilpasning af kommunal dagpleje

MED-udvalget i Dagplejen er alvorligt bekymret over forslaget om at øge den gennemsnitlige belægning fra ca. 3,0 til 3,8 barn pr. dagplejer og på den baggrund reducere med ca. seks dagplejere samt ét årsværk til pædagogisk tilsyn, understøttelse og udvikling.

Vi anerkender behovet for økonomiske prioriteringer. Vi mener imidlertid, at forslaget i for høj grad bygger på en matematisk beregning af kapacitet og i for lille grad forholder sig til den kapacitet, der reelt er til rådighed i den daglige drift.

Et gennemsnit på 3,0 er ikke lig med ledig kapacitet

Grundvilkåret i Dagplejen er allerede fire fast indskrevne børn pr. dagplejer. At gennemsnittet i perioder ligger lavere, er derfor ikke udtryk for, at Dagplejen generelt drives med børnegrupper på tre.

Gennemsnittet påvirkes blandt andet af barsel, langtidssygdom, seniorordninger, løbende ind- og udskrivning samt den tid, det tager at genopbygge en børnegruppe efter længerevarende fravær. Hertil kommer, at Dagplejen – ligesom kommunens øvrige dagtilbud – har mulighed for basispladser, hvor ét barn optager to pladser. En dagplejer med tre fysisk indskrevne børn kan derfor kapacitetsmæssigt være fuldt belagt.

Endelig er en vis ledig kapacitet nødvendig for at få gæstesystemet til at fungere.

Der er forskel på tomme pladser og nødvendig driftskapacitet.

MED-udvalget savner derfor dokumentation for, hvordan disse forhold er indregnet i målsætningen om en gennemsnitlig belægning på 3,8.

Gæstesystemet bliver mere sårbart – og potentielt dyrere

Forslaget anerkender selv, at en højere belægning vil medføre færre muligheder for gæsteplacering inden for eget lokalområde og mindre buffer ved sygdom, ferie og andet fravær.

I et område med eksempelvis fem dagplejere og 15 børn kan blot én ferie og én sygdomsbetegnelse betyde, at de resterende tre dagplejere skal have fem børn hver. Dermed er al kapacitet anvendt.

3,8 børn er et gennemsnit – men sygdom, ferie og fravær opstår ikke i gennemsnit.

Samtidig kan den reducerede buffer få en økonomisk konsekvens. Når en dagplejer modtager et barn på 5. pladsen, udløser det efter overenskomsten et tillæg på **540 kr. pr. dag**. Hvis den nye model medfører hyppigere brug af 5. pladsen, bør denne merudgift indgå i beregningen af den forventede besparelse på 2,736 mio. kr.

MED-udvalget savner derfor en beregning af, hvor mange ekstra 5. barns-dage modellen forventes at medføre, og hvad den samlede årlige merudgift vil være.

Daginstitutionerne kan ikke uden videre løse gæsteproblematikken

I forslaget peges der på et tættere samarbejde mellem Dagplejen og daginstitutionerne, blandt andet i forhold til gæstevisitter.

Børne- og Undervisningsministeriet har i 2026 i et svar til KL og FOA præciseret, at dagpleje og daginstitution er forskellige tilbud. Dagtilbudsloven giver ikke hjemmel til, at børn indskrevet i dagplejen ved dagplejerens fravær midlertidigt passes som institutionsbørn.

Gæstedagpleje kan foregå i lokaler ved en daginstitution, men skal fortsat organiseres som dagpleje.

Ledig institutionskapacitet kan derfor ikke uden videre anvendes som løsning på den reducerede gæstekapacitet. MED-udvalget savner en konkret beskrivelse af, hvordan gæsteplejen skal fungere inden for gældende regler med seks færre dagplejere og en belægning på 3,8.

Hvor skal børnene hen?

Når seks dagplejere fjernes, fjernes samtidig reel kapacitet på 0-3-årsområdet.

Forslaget anfører, at der samlet set er god kapacitet på dagtilbudsområdet. Samlet kommunal kapacitet er imidlertid ikke nødvendigvis det samme som en tilgængelig plads til et 0-3-årigt barn i familiens lokalområde.

MED-udvalget efterlyser derfor en geografisk kapacitetsanalyse, der viser, hvor børnene konkret skal tilbydes plads, når seks dagplejere fjernes.

Hvis reduktionen medfører behov for yderligere vuggestuekapacitet eller andre løsninger, bør disse udgifter indgå i vurderingen af den reelle nettobesparelse.

Kan kvaliteten reelt fastholdes?

Forslaget beskriver selv, at den højere belægning kan medføre mindre tid og opmærksomhed pr. barn, flere opgaver for dagplejerne og færre muligheder for lokal gæstepleje. Samtidig reduceres den pædagogiske understøttelse.

På den baggrund savner MED-udvalget en tydelig faglig begrundelse for konklusionen om, at det nuværende kvalitets- og serviceniveau kan opretholdes.

Dagplejens særlige kvalitet ligger blandt andet i den lille børnegruppe, kontinuiteten og den tætte relation til en fast voksen. Dagplejen modtager også børn fra større dagtilbud, som har behov for et mindre og mere overskueligt miljø.

Forslagets argument om, at en højere belægning kan skabe stærkere børnefællesskaber, bør desuden ses i lyset af, at fire fast indskrevne børn allerede er Dagplejens grundvilkår. Det nuværende gennemsnit på ca. 3,0 er ikke et pædagogisk valg om grupper på tre børn.

Spørgsmålet er derfor ikke, om fire børn kan udgøre et godt børnefællesskab. Det kan de.

Spørgsmålet er, hvad der sker med kvaliteten, når den fleksibilitet, der får Dagplejen til at fungere i praksis, reduceres.

Dagplejepædagogisk understøttelse er en del af kvaliteten

MED-udvalget er særligt bekymret over reduktionen på ét årsværk til pædagogisk tilsyn, understøttelse og udvikling.

Dagplejerne er som udgangspunkt ikke pædagogisk uddannede og arbejder størstedelen af arbejdsdagen alene uden pædagoguddannede kolleger eller ledelse fysisk til stede.

Hvis besparelsen gennemføres, vil én dagplejepædagog skulle understøtte 24 kommunale dagplejere og have et fagligt ansvar omkring 92 børn samt varetage opgaver i relation til 8 private pasningsordninger.

Dagplejepædagogernes arbejde er langt mere end ordinære tilsyn. Det omfatter blandt andet observation og opfølgning på børns trivsel og udvikling, faglig sparring, børn i udsatte positioner, forældresamtaler, PPR-indstillinger, samarbejde med Familieafdelingen og øvrige tværprofessionelle samarbejdspartnere samt skriftlig dokumentation og opfølgning.

Disse opgaver følger i høj grad børnene og deres behov – ikke antallet af dagplejere.

MED-udvalget savner derfor dokumentation for, hvordan seks færre dagplejere kan begrunde en årlig besparelse på 600.000 kr. på pædagogisk støtte og tilsyn.

Det er samtidig væsentligt, at Dagplejen allerede pr. **31. juli 2026 er nedjusteret med 18 dagplejepædagogtimer om ugen**. Konsekvenserne af denne reduktion bør vurderes, før der gennemføres en yderligere reduktion på ét årsværk.

Hvis der fremover kun er én dagplejepædagog, bør det desuden beskrives, hvordan kravet om uvildighed i det pædagogiske tilsyn sikres.

Kompetenceudvikling kræver kapacitet

En robust drift skal også give mulighed for efter- og videreuddannelse.

Netop fordi dagplejerne som udgangspunkt ikke er pædagogisk uddannede, er løbende kompetenceudvikling vigtig for den pædagogiske kvalitet.

Når en dagplejer deltager i kursus eller uddannelse, skal børnene fortsat kunne passes. En kapacitetsmodel med meget begrænset buffer kan derfor gøre det vanskeligere at frigøre medarbejdere til kompetenceløft.

En økonomisk effektivisering bør ikke ske på bekostning af mulighederne for at udvikle den faglighed, som kommunen samtidig ønsker skal sikre høj kvalitet i dagtilbuddene.

Arbejds miljø og fastholdelse

Forslaget beskriver selv, at den højere belægning vil medføre flere opgaver for dagplejerne.

Flere børn, et mere presset gæstesystem og mindre adgang til pædagogisk sparring kan øge både det fysiske og psykiske arbejdspress. En stram kapacitetsstyring kan samtidig udfordre seniorordninger og fastholdelsen af erfarne medarbejdere.

Der er risiko for en negativ spiral:

Færre dagplejere → mindre fleksibilitet → større belastning → mere fravær → større gæstebehov → yderligere belastning.

Eventuelle konsekvenser for sygefravær, rekruttering og fastholdelse bør derfor indgå i den økonomiske vurdering.

MED-udvalgets anbefaling

MED-udvalget vurderer, at konsekvenserne af forslag 007 ikke er tilstrækkeligt belyst.

Inden der træffes beslutning, anbefaler vi, at der som minimum fremlægges:

1. En geografisk kapacitetsanalyse, der tager højde for sygdom, barsel, seniorordninger, basispladser, ind- og udskrivning samt nødvendig gæstekapacitet.
2. En konkret plan for, hvordan gæsteplejen skal fungere med seks færre dagplejere og inden for gældende regler.
3. En beregning af forventet øget brug af 5. pladsen og den deraf følgende udgift på 540 kr. pr. 5. barns-dag.
4. En redegørelse for, hvor børnene skal tilbydes plads, når Dagplejens kapacitet reduceres.
5. En faglig vurdering af konsekvenserne for kvaliteten, herunder børn i udsatte positioner og børn med behov for mindre børnefællesskaber.
6. En samlet vurdering af dagplejepædagogernes opgaveportefølje, den allerede gennemførte reduktion på 18 timer ugentligt og grundlaget for yderligere at reducere med ét årsværk.
7. En vurdering af konsekvenserne for arbejds miljø, kompetenceudvikling, seniorordninger, sygefravær, rekruttering og fastholdelse.
8. En samlet økonomisk vurdering på tværs af 0-3-årsområdet, så eventuelle afledte udgifter indgår i den reelle nettobesparelse.

MED-udvalget anerkender ønsket om en mere bæredygtig drift. Men bæredygtig drift handler ikke alene om at udnytte den teoretiske kapacitet mest muligt.

Den forudsætter også et gæstesystem, der fungerer ved sygdom og ferie, plads til børn med særlige behov, mulighed for kompetenceudvikling, et bæredygtigt arbejds miljø og tilstrækkelig pædagogisk understøttelse.

Dagplejens kapacitet kan ikke vurderes alene ud fra et gennemsnitstal, og behovet for dagplejepædagoger kan ikke vurderes alene ud fra antallet af tilsyn.

Når forslaget samtidig selv beskriver færre muligheder for lokal gæstepleje, mindre buffer, flere opgaver for dagplejerne og mulighed for mindre tid og opmærksomhed til det enkelte barn, mener MED-udvalget ikke, at det er tilstrækkeligt belyst, hvordan det nuværende kvalitets- og serviceniveau kan fastholdes.

På den baggrund anbefaler MED-udvalget, at **forslag 007 ikke gennemføres på det foreliggende grundlag.**

Kilder

FOA – *Fremtidens dagpleje, OK24*

<https://www.foa.dk/temaer/ok-forhandlinger/ok24/fremtidens-dagpleje>

FOA Nordjylland – *Dagplejens styrke er de små fællesskaber – også ved vikarbehov, 2026*

<https://www.foa.dk/afdelinger/foa-nordjylland/nyheder/2026/dagplejens-styrke-er-de-smaa-faellesskaber-ogsaa-ved-vikarbehov>

Med venlig hilsen

MED-udvalget i Dagplejen

Frederikssund Kommune